

Meetings®

INTERNATIONAL

MARGARETA
BERG

Surgicon

”En pilot testas
varje år – en
kirurg aldrig!

ETT SPRÅNG I HISTORIEN
RYTM OCH RIM
MAKTEN OCH HÄRLIGHETEN
MUNTLIGT BERÄTTANDE
KELLERMAN

NO. 53 DECEMBER 2012 €19 / 165 SEK

9 771651 966014 >

GLOBAL VISION AWARD
2011
MEETINGS INTERNATIONAL

Meetings® INTERNATIONAL

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE *Atti Soenarso*

atti.soenarso@meetingsinternational.com

PUBLISHER *Roger Kellerman*

roger.kellerman@meetingsinternational.com

COMMERCIAL DIRECTOR *Maria Heijel*

maria.heijel@meetingsinternational.com

SKRIBENTER *Tomas Dalström, Hans Gordon,
Roger Kellerman, Lars Lövgren, Robin Sharma,*

Atti Soenarso, Rikard Wildhuss.

FOTOGRAF *Sara Appelgren, Görgen Persson*

(inklusive omslag)

ART DIRECTOR *KellermanDesign.com*

REDAKTIONELLA GLÄDJESPRIDARE *Bimo + hans*

celotrio + Jakarta + om ett halvår är det juni igen.

PRENUMERATION *Helår (sex utgåvor) 295 kronor*

inklusive moms. Vid utlandsprenumeration tillkommer

porto. KONTAKT Meetings International Publishing,

P.O. Box 224, SE-271 25 Ystad, Sweden,

Editorial Office +46 8 612 42 20, Commercial Office

+46 72 551 70 97, info@meetingsinternational.se,

www.meetingsinternational.se TRYCKERI Trydells Tryckeri

– miljöcertifierade enligt ISO 14001 PAPPER Arctic Paper

Munken Lynx 240/100 gram. FSC-märkt papper.

Cert. No. SGS-COC-1693 TYPSSNITT Adobe

Berthold Akzidenz Grotesk; DS Type Leitura Display;

Hoefler & Frere-Jones Chronicle Text, Chronicle Display,

Knockout. ISSN 1651-9663

MEETINGS INTERNATIONAL PUBLISHING

Eftertryck av artiklar och annat material, helt eller delvis, förbjuds utan tillstånd från förlaget. Citering uppmuntras däremot, så länge källan uppges.

site

MPI

Meetings International är medlem i ICCA, MPI, SITE och The International Federation of Audit Bureaux of Circulations, IFABC.

No. 53

DECEMBER 2012 THE POWER OF QUESTIONS

17 INTRO

Infrastruktur 2.0

Atti Soenarso om infrastrukturens betydelse för en stad med 14 miljoner invånare.

18 VISION MISSION PASSION

Margareta Berg, *Surgicon*:

En pilot testas varje år. En kirurg aldrig.

32 PSYKOLOGISKA MÖTEN

... och makten och härligheten i evighet

Hans Gordon: Vi är alla medlöpare. Det går inte att komma ifrån.

39 INTERMISSION

Got the Blues?

To infinity and beyond.

41 WILDHUSS

Möteskommunikation och interna möten

Rikard Wildhuss om ledarens främsta verktyg.

47 SHARMA

Powerful Questions

Robin Sharma: Where am I playing small at work and in life?

48 MÖTEN SOM GÖR SKILLNAD

Vi måste titta mycket mer på andra länder

Professor Olle Larkö, Sahlgrenska Akademien, är kritisk till avsaknaden av svensk vidareutbildning av läkare.

56 HJÄRNKOLL

Ebbe Schön

Hur reagerar hjärnan på en "story"?

66 KELLERMAN

Kejsarens nya kläder – igen

Roger Kellerman: Så här kan vi inte ha det längre.

BERG

TEXT

Lars Lövgren

FOTO

Görgen Persson

”Om dina drömmar inte skrämmer dig, då är de inte stora nog”

SOM ORTOPEDKIRURG funderade Margareta Berg i många år över frågan hur man tränas upp till att bli en bra kirurg, så mycket att hon tog initiativet till en ny världskongress – och organiserade den i Göteborg. Nu har Surgicon blivit ett världsberömt begrepp.

– En pilot testas varje år. En kirurg aldrig. Ändå har båda människors liv i sina händer, säger denna strukturerade idéspruta och eldsjäl inom kirurgin som nu arbetar ideellt på heltid med den andra upplagan av Surgicon som genomförs i juni 2013.

Margareta Berg har arbetat som ortoped i över 30 år. Efter utbildning och doktorsavhandling i Göteborg har hon inte bara jobbat som ortopedkirurg, utan även som projektledare på heltid och IT-chef, forskningschef, medical advisor och kongressarrangör i Frankrike samt som läkare på en ortopedmottagning.

– När jag var 14 år bestämde jag mig för att bli psykiater, jag vet exakt vilken dag det var. Det som lockade var mitt intresse för människor, men

under läkarutbildningen bytte jag inriktning. Under placeringen i några veckor på ortopedi fascinerades jag av hantverket. Jag tyckte om att snickra redan i skolan, och det var fantastiskt att kunna göra ett ingrepp och förändra något genast, som dessutom kan kontrolleras till exempel med röntgenbilder. Man får resultatet direkt, ett väldigt konkret och handfast läkaryrke jämfört med att skriva ut mediciner och liknande.

Under många år funderade Margareta Berg mycket på frågan om den praktiska delen av kirurgutbildningen. Hon menar att det inte är en självklarhet att förvandlas från att vara student på läkarlinjen till en skicklig hantverkare inom kirurgin, och berättar att tre faktorer påverkar utbildningen i dag: för det första att det pågår ett generationsskifte där de äldre skickliga kirurgerna lämnar innan nya hunnit läras upp, för det andra att de yngre kirurgerna kräver mer rimliga arbetstider (”på min tid hängde vi i operationssalen både på nätter och helger för att lära oss

”En pilot genomgår både hälsokontroller och yrkestester årligen. När gjordes en blodtryckskontroll på en kirurg senast?”

mer”) och för det tredje att moderna träningstekniker nu utvecklats i form av kirurgiska simulatorer, bland annat av svenska företag. Hon menar att dessa tre faktorer gör att det finns ändrade förutsättningar och helt andra krav på effektivitet, och att man rör sig från ”time-based” till ”competency-based surgical training” där tidsaspekten inte är lika viktig som kvaliteten och effektiviteten.

– Man kan tro att denna del av utbildningen är väl tillgodosedd och en självklarhet, men det intresse som Surgicon har fått från hela världen visar att svaret inte är givet och att frågan är aktuell även i andra länder.

– Man kan inte läsa sig till allting i en bok, man måste få praktisk träning också. Det är en fingerfärdighet man måste öva upp. Som när man spelar ett musikinstrument. Man kan inte plugga i fem år och komma ut som konsertpianist. Hittills har utbildningen skett enligt modellen ”handledare/lärling”, och när man följt sina handledare i tio år förväntas man kunna operera. Det finns ingen specifik budget för ”surgical training” under specialistutbildningen. Det finns inga kontroll- eller avstämningsstationer längs vägen.

Jämförelsen med militära piloter är påtaglig: En pilot genomgår både hälsokontroller och yrkestester årligen. När gjordes en blodtryckskontroll på en kirurg senast? Och när kontrolleras de praktiska färdigheterna? Ändå har båda människors liv i sina händer. Jag minns att jag skrev till min ämnesförening redan 1993 och frågade om vi inte kunde strukturera den praktiska träningen, och föreslog att man skapar en trappstege med stigande svårighetsgrad. Jag väntar på svar än.

Surgicon är det korta namnet för The World Congress on Surgical Training, världskongressen för kirurgisk träning, vilken initierades och organiserades av Margareta Berg för första gången på Svenska Mässan i Göteborg i september 2011. Bakom satsningen finns en rådgivande styrelse om sju internationellt mycket kända kirurger från USA, Irland och Tyskland (”Scientific Advisory Board”) som ansvarade för kongressens vetenskapliga program där 32 av världens främsta kirurger föreläste. Mötet samlade runt 200 deltagare från 30 länder på sex kontinenter, där svenska deltagare var i minoritet, något hon hoppas ändras till nästa

”Min drivkraft är tanken på att vi alla kan hamna på operationsbordet när som helst (även lärare i kirurgi)”

gång. Hennes syfte var att väcka liv i frågan, få igång en debatt om kirurgutbildningen och i förlängningen öka patientsäkerheten.

– Hela projektet har lyft fram Sverige på den kirurgiska kartan, som ett land där kvaliteten och patientsäkerheten värnas särskilt. Min drivkraft är tanken på att vi alla kan hamna på operationsbordet när som helst (även lärare i kirurgi), att patienter ska känna förtroende, och samtidigt att kirurger under utbildning ska känna en trygghet när de går in i yrket.

Surgicon är inte hennes första erfarenhet av att arrangera stora möten. När hon arbetade i Nice i Frankrike under fyra år arrangerade hon den första och andra versionen av ”Nice Shoulder Course” år 2003 och 2004.

– När jag fick erbjudandet om att jobba i Frankrike tänkte jag: Om jag inte åker kommer jag att ångra mig, och det kan inte hända något värre än att jag får åka hem igen. Jag förberedde mig under ett år, och utverkade efter en tio månaders absurd pappersexercis till och med fransk specialistkompetens i ortopedisk kirurgi och skrevs in vid L’Ordre

des Médecins i Nice. Jag anställdes av professor Pascal Boileau vid Universitetssjukhuset i Nice. Efter ett tag berättade han om sin dröm, att göra en europeisk variant av San Diego Shoulder Course som går årligen. En dag pekade han på mig och sa ”du får vara kongressorganisatör”, och sedan på en sekreterare och sa ”du blir sekreterare, nu kör vi”.

– Då visste han att jag organiserat mindre möten tidigare, med sponsorer och utställare, så uppdraget kändes inte alls främmande. Jag satte igång och vi skapade mötet från grunden och det gick väldigt bra, kursen blev överfull. Jag har det organisatoriska tänket och logistiken i mig. Man måste se den logiska följderna, vad som kommer först och alla följande steg, så att man inte tappar bort någon del. Man måste först ha en helikopterblick över hela eventet och sedan kunna tänka sig in i detaljerna. En skratande kollega kallade mig nyligen på skämt för ”strukturfascist”. Vi gjorde om Nice Shoulder Course 2004 och den görs nu vartannat år efter den modell jag byggde upp. Jag ritade till och med loggan för hand, med två solbelysta palmer med två blå streck under, som havet vid Nice.

”... denna typ av sajter måste fyllas på, de är som hungriga monster som måste matas varje dag”

Erfarenheterna från Nice var till stor hjälp vid planeringen av Surgicon.

– Under den här tiden insåg jag vilket sug det fanns efter praktiska övningar, och att diskutera och utveckla denna del av utbildningen. Där fanns det olika arbetsstationer, till exempel ”Alex shoulder model”, en plastmodell man fick operera på och där var alltid kö. Jag förstod att det inte bara var jag som hade tänkt på den praktiska träningen, utan att det fanns ett stort uppdämt behov. Så när jag kom hem föll pusselbitarna på plats. När jag började ta tag i frågan tyckte jag det var konstigt att ingen hade gjort en stor kongress om den praktiska delen av kirurgutbildningen tidigare. Jag vände mig till mina kolleger runt om i världen för att känna av om det fanns ett behov av ett sådant möte. Och idén väckte ett stort intresse, mina tankar bekräftades.

När den rådgivande styrelsen träffades i Dublin 2010 fick Margareta Berg klartecken för kirurgkongressen och sju huvudämnen för programmet innehåll fastställdes.

– Programmet gjordes genom att jag kontaktade författarna till de vetenskapliga artiklar jag funnit vid en första litteratursökning, och dessa tillfrågades i sin tur om fler experter

på området. På detta sätt kunde jag identifiera nyckelföreläsare och hittade fram till ”kunskapskärnan” inom området. Kring vart och ett av de sju huvudämnena skapades en ”session” med en ”keynote speaker” plus fyra, fem föreläsare som alla illustrerade samma ämne. Hela panelen deltog därefter i en diskussion tillsammans med publiken. En av mina grundidéer från början var att publiken skulle aktiveras i diskussionerna. För att hålla liv i mötet och i diskussionerna engagerade jag en utomstående professionell moderator som satte sig in i ämnet ordentligt och läste på om varje föreläsare.

Den första Surgicon var en stor framgång på alla plan. Vid mötet använde man en mentometer-anläggning, där deltagarna efter varje session kunde rösta på flera frågor. Sista dagen frågade man om mötet skulle göras igen och då röstade 199 av 200 ”ja”.

– Sedan fick vi fantastiskt fina ”testimonials” och inga negativa reaktioner, inte en enda, och det är ju ovanligt. Man är ju van vid att få blandad kritik. De goda vitsorden gjorde mig mycket glad och nästan lite förvånad, och tanken att ”denna satsning är rätt” kändes som en skön bekräftelse. Det blev ett kvitto på att

behovet finns av att belysa ämnet, säger hon, och berättar att en av slutsatserna under kongressen var att utbildningen bör struktureras och just ske stegvis, med inbyggda kontroller där nyvunna färdigheter bör godkännas innan man får gå vidare till nästa svårighetsgrad. Man konstaterade också att träningen måste göras mer tidseffektiv.

Det blev ingen lång vila efter kongressen förra året. För att skapa en stabil och neutral plattform för det fortsatta arbetet, genomdrev Margareta Berg grundandet av Stiftelsen Surgicon i maj 2012. Stiftelsens styrelse består av internationellt erkända kirurger och forskare, och avsikten är att bygga upp ett institut kring forskning inom ämnesområdet ”surgical training” och regelbundna Surgicon-kongresser. På så vis förstärks både Sveriges och Västsveriges position inom området. Direkt efter Surgicon 2011 organiserade hon dessutom tio arbetsgrupper med global spridning ”för att inte tappa tråden och upprätthålla intresset för ämnet”, vars syfte är att fylla kongressprogrammet 2013 med tio huvudämnen, där ledaren för varje arbetsgrupp samtidigt blir huvudföreläsare.

”Det tar lång tid att förändra världen, och jag ville inte att alla de positiva diskussioner vi haft bara skulle släppas och avklinga fram till nästa möte”

– Det tar lång tid att förändra världen och jag ville inte att alla de positiva diskussioner vi haft bara skulle släppas och avklinga fram till nästa möte. Tanken var att de specialintresserade kollegerna inom de tio arbetsgrupperna från Nya Zeeland till Kanada skulle prata med varandra och diskutera under ett och ett halvt år. Detta arbete känns ju lika viktigt som själva mötet, eftersom de håller grytan kokande internationellt under hela tiden fram till nästa kongress.

I skrivande stund arbetar Margareta Berg för fullt med den andra upplagan av kongressen Surgicon som ska hållas under tre dagar i juni 2013, på nytt vid Svenska Mässan i Göteborg. Programmet är i princip spikat redan, ett fyrtiotal föreläsare är inbokade och hon hoppas på betydligt fler deltagare denna gång, samt att antalet utställare ökar. Allt hennes arbete sker fortfarande helt på ideell basis trots att hon lägger ned en normal heltid per vecka på projektet. Hon kombinerar detta med att jobba som doktor på deltid men drömmer om att stiftelsen ska växa, så att hon kan koncentrera sig enbart på att utveckla denna och att driva kongressen vidare på heltid.

– Drivkraften är att jag vet att ingen av oss är mer än människor.

Piloter, kirurger, personer med ansvarsfulla yrken är samtidigt människor som gör fel ibland, det gör vi alla, det är inget konstigt med det. Inom militären har man en särskild princip som kallas ”No Blame”, där man odlar kulturen att rapportera incidenter, oförutsedda händelser utan att bli utpekad som syndabock. Om man kan undvika personlig bestraffning kan man istället lyfta fram problem och förslag till lösningar, vilket leder till utveckling.

– Min tanke är att knyta ihop säcken med alla mina samlade kunskaper och erfarenheter och lämna ett litet bidrag på området. Efter mer än tjugo år som kirurg och forskare, och med erfarenhet av kongressorganisation, vill jag lämna ett kunskapsbidrag och väcka debatten. Min drivkraft är inte ära och berömmelse, utan att få upp ämnet på bordet så att andra kan ta över och driva frågorna vidare sedan.

Att kirurgkongressen hålls i Göteborg beror inte på att Margareta Berg är göteborgare själv, utan för att hon tycker att staden är en utmärkt kongressdestination med mycket att erbjuda.

– Vi har någonting i Göteborg som vi skulle kunna exploatera mycket mer. Vi har tillräckligt stor kapacitet,

bra lokaler och tekniskt kunnande, och exempelvis promenadavstånd till Delsjöområdet, spårvagnsavstånd till färjorna ut till södra skärgården, ett shoppingvänligt centrum med Avenyn intill Mässan, en berömd symfoniorkester, konstmuseum, Universeum, Scandinavium, Liseberg och flera golfbanor inom räckhåll. Allt ligger mitt i centrum, där finns hur mycket som helst. New York Times publicerade artikeln ”36 Hours in Gothenburg” den 7 oktober i år. På Surgicons webbsida skrev jag ”Spend a week in Gothenburg”. Vi är lite hemmablinda, andra städer har inte samma kvaliteter centralt som kan locka utländska besökare. Samtidigt ska en kongressstad helst inte vara en känd badort, eftersom sådant idag kan ha en negativ inverkan på mötets vetenskapliga status.

När det gäller ett fungerande recept för ett lyckat möte nämner Margareta Berg först och främst en hög kvalitet på innehållet och ämnesområdet och de som föreläser, samt tillräckligt med tid för kontaktknytande och mingel. Hon menar att programmet inte får vara för stressigt, men ha ett bra flow, och att mötet inte heller ska vara alltför stort – att kunna träffas är viktigt.

”Drivkraften är att jag vet att ingen av oss är mer än människor ... människor som gör fel ibland”

– Det ska också vara välorganiserat, det får inte finnas några tveksamheter i den organisatoriska delen. Sedan är det förstås viktigt med lokaler och teknik. Att tekniken fungerade så bra (ljud, ljus, datorlösningar) på Surgicon 2011 var en av framgångsfaktorerna. Bland annat hade vi ett konto på en ftp-server, där alla föreläsarna lade upp sina föredrag i förväg, så att teknikerna från Mediatec kunde ta fram dem i rätt turordning. De tekniska delarna är jätteviktiga, liksom bra lokaler och en trevlig stämning.

För att marknadsföra mötet använder Margareta Berg sig nästan enbart av personliga kontakter i hennes omfattande internationella nätverk. Det blir många telefonsamtal och mejlkontakter, vilka hon ägnar mycket tid åt. Hon skickar ut lägesrapporter, meddelanden, pressreleaser och uppdaterar webbsidan (surgicon.org).

– Jag har väl tänkt att jag skulle behöva en tydligare mediastrategi. Vi har diskuterat sociala medier som bloggar, facebook och twitter, men denna typ av sajter måste fyllas på, de är som hungriga monster som måste matas varje dag. Om man inte hinner underhålla sådana sajter blir det ingen bra kvalitet. Däremot har

vi med en kirurg som ska föreläsa och som bloggar under namnet The Sceptical Scalpel och pratar om e-learning och internetanvändning för kirurgisk utbildning.

Inför Surgicon nästa år är hennes förväntningar höga.

– Jag hoppas att kongressen blir minst lika bra som den första, förhoppningsvis ännu bättre. Och att upplägget med våra arbetsgrupper fortsätter så att arbetet förblir pågående. På önskelistan står fler utställare och deltagare. Att industrin kommer dit för att marknadsföra sina utbildningsinsatser och sitt fokus på kirurgisk kvalitet och patientsäkerhet. Just nu handlar det mest om att lägga programmet, att hålla ordning på alla föreläsare och att rekrytera deltagare. Vi gör även en kongressbok precis som i fjol där föreläsarna presenteras tillsammans med en sammanfattning av föredragen och med plats för anteckningar, säger Margareta Berg och sammanfattar sin roll som organisatör:

– Jag är initiativtagare, den som vill föra samman kunniga personer. Jag har inte något anspråk på att vara expert på området, men jag kan tillräckligt mycket för att veta vilka jag ska fråga och få dem att träffas och prata ihop sig. Jag är rätt orädd men

ödmjuk inför uppgiften, och kan efter egna erfarenheter leva mig in i vad såväl deltagare som föreläsare vill ha ut av en kongress. Det jag vill vara är en motor, en gnista, för att jag brinner för den aktuella frågan. Att arrangera Surgicon och driva på en förbättring är ett stort arbete, men ett av mina favoritcitater som jag nog lever lite efter är: ”Om dina drömmar inte skrämmer dig, då är de inte stora nog.”

